

ulius 22.
 szolgabírája.
 615-11
 zszai járás-
 rjegyzőség-
 korona évi
 ői állásra
 felhívom
 óhajtnák,
 lkalmazta-
 felszerelt
 us 20-ig
 hó 17-én.
 Emil,
 gabiró.
 lónak
 k.
 597-x.117
 mvasutak
 udapest—
 t Tengeri
 , illetőleg
 nybevéte-
 Minden
 en ked-
 Minden
 fön és
 Minden
 étfön
 Minden
 n ked-
 perekor.
 Személy
 vonat
 ill.
 14.00
 30.40
 36.85
 28.95
 41.50
 30.50
 30.80
 18.20
 38.50
 28.90
 52.30
 után-
 ból—
 kor.
 „
 „
 közt
 amint
 poly,
 duduló,
 etlen
 gőz-
 nman
 lnak
 t és
 óba,
 atik.
 zási
 szín-
 egy-
 Look
 és
 sok
 mu
 s a

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
 hová a hirdetések, az előfizeté-
 sek és a lap szétküldésére vo-
 natkozó felszólalások intézendők.
 Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 167. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
 Félévre ——— 12 „
 Negyedévre ——— 6 „
 Egy hónapra ——— 2 „
 — Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
 mindennap délután 5 órakor.

Szerda, július 23.

Lenau.

Nagybecskerek, július 23.

Ugy lehet, hogy a weidlingi temetőben megmozdult egy halott, s lelkes magyar szívének talán egy maradék atomja megdobbant a föld alatt, s ez a dobbanás végig futott a hazán és megrezeglette az édes szülőföldet, ahol a délibábos, pacsirtadalos magyar rónán elsőt dobant az a szív: Lenau Miklós szive.

Talán erre a dobbanásra jutott eszébe az utódoknak, hogy megemlékezzenek arról a költőről, akinek német nevében, német nyelvében a magyarság tüze lázongott, akinek nagy lelkét a puszták alkonyati langyos szellője úgy átjárta egész életére, hogy utolsó sóhajig a hazaszeretet szent érzését sugározta ki.

Lehetetlen, hogy diadalmas ujjongásba ne törjön a magyar szív, mikor azt a büvös erőt látja, melylyel a magyar föld lekötötte az idegen nevű, idegen nyelvű és idegenben élő költőt.

Ez a föld az, a mely őt a legszebb alkotásokra ihlette. Dalaiból fölsírt a századokon át szenvedő magyar lélek, majd fölhasant bennük a szabadságszeretet lángoló kürtszava, vegyítve a merengő pásztor tilinkójának mélabus hangjával.

Megvolt mind az a tulajdonság benne, ami a magyar embert jellemzi. A szenvedély, a tűz, a csöndes merengés s a rajongó hazaszeretet, az a mélységes hazaszeretet, melyet a világ egyetlen nemzete sem érez úgy, mint a magyar.

Más nemzetek fiai szeretik a szülőföldjüket, ragaszkodnak a röghöz, tetszelegnek nemzetük vagy fajuk dicsőségének a fényében, de a haza iránt való szeretet náluk nem az a mélységes érzelem, mely lobogva ég külön-külön minden egyes magyar ember lelkében, hogy azután egy rettentő, fölséges lángtengerré egyesüljön a veszedelem idejében. Ezt az érzést lehelte Lenau lelkébe a

magyar föld, ez a hatalmas szent érzés tartotta meg magyarnak a német szavu költőt. Ez sirt föl benne a távol ocean parjain s ez sóhajtott föl benne az Egek Urához, mikor fáradt szempilláit a szomorú döblingi házban örök álomra lehunytá.

Nagy tanuságunk és nagy erőnk nekünk a mi német Petőfink élete.

Tanuság arra, hogy nincs mit kételkednünk azokban a derék német honfitársainkban, akiknek a verejtéke összevegyült az aranykalászos rónaság barna földjével. Lelkükből esett minden csöpp verejték az édes hazai földre s a sok milliárdnyi csöppből fölszálló lehellete a magyar földnek csak magyar lelket tarthat fönn a német köntösben is.

És ez egyuttal a mi nagy erőnk, ezeréves nemzeti létünk éltetője, fenntartója.

Igaz azonban, hogy az emberi lélek itt a földön téveteg. Örző pásztor nélkül megbomolhat a rend, széteszolhat a nyáj, ki hamis kolompszó, ki mérges sarju után.

Az örökődőnek éber szemekkel kell tehát széjjel nézni a hazában, hogy idegen kolompós zürzavart ne csináljon.

Minden egyes polgára e hazának érezze, hogy nincsen örizetlenül, hogy jogait megvédi, igazukat megadja és kötelességeiket számonkéri a magyar nemzet.

A hazánkban élő nemzetiségek okosabb és becsületesebb része tudja, hogy édes testvére e hazában a magyar fajnak, melylyel egyenlően osztozik mindenben s ez még élszülőlt jogát sem érvényesíti.

Mikor Magyarország színe-java Lenau születésének százesztendő évfordulójára a költő szülőföldjére, Csatádra, ebbe a derék, hazafias torontáli faluba zárandokol, Dél-magyarország németsege s vele együtt az összes nemzetiségek láthatják, hogy mennyire megbecsüli a magyar nemzetet, a magyar nyelvű költőjében a magyar szívet, a magyar lelket.

És ez a megbecsülés, nemcsak az egyes embernek, a kiválasztottnak szól, de mindenkinek, aki úgy érez, úgy gondolkodik, mint ahogy Lenau Miklós érezett, gondolkodott és ami fő, cselekedett.

Lenau Miklós emlékét fölidézve, újabb ragyogó tanuságul állíthatjuk minden hazánkbeli nemzetiség elé, hogy ime idegen nemzetiségeink minden nagyságát a magyarság, a magyar haza szeretete emelte a dicsőség fényes piedesztáljára.

Lenau Miklós emlékezete újabb tanuságul szolgálhat azonkívül arra is, hogy a magyar haza szeretete nem bomlasztó és pusztító, hanem erősítő és fölemelő hatással van a velünk együtt élő idegen ajku nemzetiségekre. Nélküle pusztulnak és vele boldogulnak.

Ha német ajku honfitársaink Lenau Miklós emlékezetét mindenkor szívükbe zárják, akkor egyuton járnak s együtt boldogulnak velünk.

Somfai János.

A kiegyezési tárgyalások. A külügyminiszteriumban — mint már jelentettük — tegnap délelőtt ült össze a vám- és kereskedelmi értekezlet Goluchovskij gróf külügyminiszter elnöklésével. Az értekezlet, a mely előtt a két kormány szakelőadói az osztrák kereskedelemügyi miniszteriumban előzetes megvitátást folytattak és abban a két kormány részéről felvetett javaslatokat beható tárgyalás alá vették. A vám- és kereskedelmi értekezlet részéről az olasz borvámklauzula kérdése a tegnapi tanácskozással egyelőre elintéztet nyert és a magyar szakértők, Dobokay min. tanácsos, Lónyay osztálytanácsos és Kramszky fővegyész, akik nem állandó tagjai az értekezletnek, már visza is tértek Budapestre. Az értekezlet tegnap délután három órakor újra tartott ülést és azon Toepke Alfréd államtitkár is részt vett a magyar pénzügyminiszterium képviselőjében, mert az értekezleten az indiai cukorkivitel ügyében való végleges megállapodásokról és a brüsszeli cukorkonvencióból érkezett orosz

A „TORONTÁL“ tárcája.

A hős.

Irta: Gabriele D'Annunzio.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

A Szent Gonselvonak szentelt nagy lobogókat kivitték már a főtérre; ott lengette azokat a szellő. Óriási erejű férfiak szoritották ököibe; az arcuk kipirult, nyakukon kidagadtak az erek.

Mascalico falu népe szokatlan pompával ülte meg szeptemberben a radusaiak fölött aratot győzelem ünnepét. Csodálatos hitbeli buzgóság égett a lelkekben. Bő gabonatermésükből áldozatot vittek védő szentjük oltárára. Az utcákon minden ablakot szőnyegekkal ékesítettek föl az asszonyok. A férfiak felkoszorúzták a kapukat és a házak küszöbét. Utcahosszat hullámozott a csodálatlót megittasult, végtelen tömeg.

A templomból a főtér felé vonult a körmenet. Az oltár előtt, hol Szent Pantaleone esett, nyolc kiváltságos férfi várt a pillanatra, midőn fölemelhetik Szent Gonselvo szobrát. Így hívták őket: Giovanni Curo, Ummáldo, Mattala, Vincenzio Guanno, Rocco di Céuzo, Benedetto Galante, Biagio di Clisci, Giovanni Senzapaura. Csendesen, kissé zavarodottan állottak, hivataluk méltóságával eltelve. Nagyon erős embereknek látszottak; a fanatizmus tüze szikrázott a szemükben; arany karika fülbevalókat viseltek, mint az asszonyok. Néha-néha megtapogatták karjaikon az izmokat és a pulzust, mintha az erejüket akarnák megmérni; vagy pedig mosolyogva váltottak egymással egy-egy futó pillantást.

A védő szent nagy, feketés szobra belül üres bronzból készült, a feje, meg a két keze vert ezüstmű.

Mattala ezt mondta:

— Előre!

A nép oda tódult, hogy lássa. A templom ablakai recsegték, valahányszor egy-egy szélroham támadt. A templom hajója megtelt tömjénfüsttel. A zene hangjai olykor behallatszottak. Vallásos lázféle fogta el azt a nyolc férfit a néparadatban. Tetre készen nyújtották ki karjaikat.

Ezt mondta Mattala:

— Egy! . . . kettő! . . . három! . . .

Megállapodás szerint összeszedték az erejüket a férfiak, hogy a szobrot leemeljék az oltárról. De tulságosan nagy volt a sulya: balra billent a szobor. Nem tudták jól alája tenni a kezüket, hogy igazában megfoghatták volna. Lehajoltak, hogy újra megpróbálkozzanak vele. Biagio di Clisci és Giovanni Curo valamivel ügyetlenebbek voltak a többieknel és kiszalasztották a kezükből. A szobor egészen oldalvást dőlt. Ummáldo felsikoltott.

— Vigyázz!! Vigyázz!! — kiáltották köröskörül, mikor látták, hogy bajba kerül a védő szent. A piacon olyan nagy volt a lárma, hogy elnyomta a kiáltásukat.

Ummáldo térdre esett; jobb keze a szobor alatt maradt. Ugy térden állva, kimeredt szemmel nézett a kezére, melyet nem tudott kihuzni; meredt szeméből félelem és fájdalom sirt ki, de eltorzult ajaka nem kiáltott többet. Néhány véresepp csorgott az oltárra.

Társai újra nekifoháskodtak, hogy föl- emeljék a terhet. Bajosan ment a dolog. Ummá-

lido ajkai vonaglottak a kintól. Az asszonyok, akik látták, összeborzadtak.

Végre fölemelték a szobrot. Ummáldo kihuzta alóla szétzuzott, vérző kezét. Nem volt annak többé olyan formája, mint a kéznek szokott lenni.

— Eredj haza, de rögtön! Eredj haza! — kiáltotta a nép és taszigálták kifelé a templomajtó felé.

Az egyik asszony leoldta a kötényét és beakarta kötni. Ummáldo nem fogadta el. Nem szólt, csak azokat az embereket nézte, akik a szobor körül tanakodtak.

— En viszem!
 — Nem biz azt! Engem illet!
 — Dehogy téged! En viszem, én!

Cicco Panno, Mattia Scafarola és Tommaso di Clisci a fölött tusakodtak, hogy Ummáldó helyett melyikük legyen a nyolcadik.

Ez oda ment a vitatkozókhöz. Szétzuzott keze az oldalán lógott, a másik kezével pedig utat nyitott maga előtt.

Csupán ennyit mondott:
 — Engem illet meg az a hely.

És neketette a balvállát a védőszent szobrának. Fogcsikorgatva, roppant erőfeszítéssel fojtotta el a fájdalomát.

Mattala ezt kérdezte tőle:
 — Hát te mit akarsz?

Ezt felelte vissza:
 — Amit Szent Gonselvo akar.

S a többiekkel együtt utnak indult. Elcsodálkozva nézte a nép. Mikor egyik-másik meglátta a vérző és üszkösödni kezdő sebet, ezt kérdezték tőle:

— Mi van az egyik kezeddél?

jegyzékre adandó válaszról volt szó. Félhivatalosan jelentik még, hogy Lukács László pénzügyminiszter intézkedett, hogy Toepke államtitkár és Popovics miniszteri tanácsos az osztrák szakelőadókkal holnap kezdjék meg a tárgyalást a két pénzügyminiszterium között fenforgó függő kérdésekről. Az új autonóm vámtarifának ma szerdán kezdődő harmadszori olvasása több hetet fog igénybe venni. Az ülések az osztrák kereskedelemügyi miniszteriumban lesznek.

Torontálvármegye választói.

— A központi választmány ülése. —

— július 23.

Torontálvármegye központi választmány legutóbbi ülésén tárgyalta az 1903. évre képviselőválasztói jogosultsággal bíró választók kiigazított névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat és észrevételeket.

Az ülésen dr. Dellimanics Lajos alispán elnökölt, jelen voltak továbbá: Steinitzer Géza, dr. Mangold Samu, Oldal Antal, Weisz Izidor, dr. Klein Mór, Lucsics Miklós és Rigó István tb. főjegyző, mint a központi választmány jegyzője.

A központi választmány a következő felszólalásokat és észrevételeket tárgyalta:

Dazsu Péter nagybecskereki lakos a béga-szentgyörgyi kerülethez tartozó Nagytörök község névjegyzékébe való fölvetelét kérte. — Fölvették.

A lovini kerülethez tartozó Kis-Ösz község előjáróságának észrevételei alapján fölvetette a közp. választmány névjegyzékébe Bräuer János, Ebinger Frigyes és Fuchs Miklós kisösz lakosokat, törölte Ebinger Jánost, Fuch Frigyes és Fritz Miklóst. Azonkívül a választmány több választó életkorának és néhány házszámának a kiigazítását rendelte el.

Fölvették továbbá Braun Simon mokrini, Palku Jakab, Kincs Ferenc, Kindl Antal, Kindl Mátyas, Kisoje János, Kisoje György nagykomlósi lakosokat, Gombócz Bayer Ede szolgabíró, Lowieser Imre antalfalvi főszolgabíró, ifj. Szóka János, id. Szóka János, Farkas János, Pokanecz Mihály, Illancsa Mihály, Petrás Pál, Praesckácz György lajosfalvi lakosokat, K. Molnár Jenő tor.-vásárhelyi áll. gazdasági iskolai szaktanítót és Csacsokovics Milivoj horvátcsenei lakost.

Gyertyánffy Kálmán nyug. honvédezzredes gyéri lakos fölveteli kérelme, miután már előbb fölvetetett, tárgyalan.

Elutasították fölveteli kérelmükkel a következőket: Lupsa Vikentie, Dragueszku Bukov, Bogdaneszku Juon nagykomlósi, Oltéan László nagyszentmiklósi lakosokat, Todovic Pál, Deutsch Gyula, Petrovics P. Dusán, Petrovics Velimir, Berán Ferenc, Tatarin Dusán, Heincz Henrik és Radovancev M. Péter pancsovai lakosokat, továbbá Pap János györgyházi állomási előjárót.

Azonkívül törölte a központi választmány a nagykomlósi képviselőválasztók névjegyzékéből Kincs Jánost, Kincs Kristófot, Kindl Györgyöt, Kindl Jánost és Kisoje Tivadart.

Nem felelt. Komolyan ment előre, ütemre lépve, kissé megindultan, a széltől lengő mennyezet alatt, a mindegyre növekvő tolongásban.

Az egyik utca sarkán hirtelen elesett. A szent egy pillanatra megállt és ingadozott a váratlanul bekövetkezett zavarban, de azután megint utnak indult. Mattia Scafarola foglalta el a megüresedett helyet. Két rokona fölvezette az elájult embert és bevitték egy házba, melyet legközelebb értek.

Anna di Cénzo, a ki járatos asszony volt a sebek gyógyításában, megvizsgálta az éktelen, véres testrészt és a fejét rázta.

— Mit lehet itt csinálni?

Az asszony nem boldogult itt a tudományával. Ummáldo magához jött, de nem nyitotta fel a száját. Leült, nézegette a sebet csendesen. A keze lógott, a csontok szétzúzódta benne; elveszett örökre.

Két vagy három öreg paraszt is megnézte. Az egyik taglejtéssel, a másik pedig szóval, de mindegyik ugyanazt az egyet gondolta.

Ummáldo ezt kérdezte tőlük:

— Ki vitte a szentet helyettem?

Igy feleltek neki:

— Mattia Scafarola.

Ismét meg ezt kérdezte:

— Hát most mit csinálnak?

— Vecsernyére harangoznak, — mondták neki.

A parasztok köszöntek s mentek a vecsernyére. Az öreg templomból mindegyre zugott a harangszó. Az egyik atyafi letett a sebesült mellé egy dézsa hideg vizet s így szólt hozzá:

Az iparkiallitás.

Nagybecskerek, július 23.

Az iparkiallitás rendező-bizottsága ujjban a következő megrendelésekről számol be:

Szóllóssy Károlyné gyűjtése:

Szelgrád János egy forgatható szék Homa Kálmánnál.

Stréff Mátyas egy képráma Homa Kálmánnál. Szöllóssy Károly egy ruhakefe Wilmos Jánosnál.

Fetter Kristóf egy pár téli harisnya Kugler és Kellernél.

Fetter Kristóf egy őszi öltözet.

Fetter Kristóf egy pár cipő Stecher cipésznél. Machalek Ferenc egy pár sárga cipő Schwarcz János cipésznél.

Brunet József 4 drb. nyakkendő.

Brunet József pompadour Bakalovich Médi kisasszonynál.

Henczel Miklós 2 drb. nyakkendő.

Homa Kálmán 3 drb. nyakkendő.

Schneider Lajosné egy ruhakefe Wilmos Jánosnál.

Nikel István 1 drb. vizeskanna, 1 drb. bádog weidling Eliás bádogosnál.

Scheider Lajosné 3 drb. nyakkendő.

Özv. Miksaifly Lipótné egy ruhakefe Wilmos Jánosnál.

Róna Árpádné 1 passirozó-szita, 1 liszt-szita.

Mayer Aurél gyűjtése:

Hertzel Sándor egy pár cipő Schwarcz Györgynél.

Hertzel Sándorné egy pár cipő Schwarcz Györgynél.

Menczer Lipót egy pár cipő Wilhelm Jánosnál.

Osztie Béla egy pár cipő Kertész Antalnál.

Osztie Béláné egy pár cipő Kertész A.-nál.

Eisenstädter Ignác né egy őszi női ruha Léka Józsefnél.

Streitman Antal gyűjtése:

Poroszky Béla egy pár finom barna lószerszám Stefáni Edénél.

Grób Jánosné egy mázas vajdling Fischler Józsefnél.

Dr. Grandjean Józsefné egy mázas vajdling Fischler Józsefnél.

Özv. Wolfinger Julianna egy mázas vajdling Fischler Józsefnél.

Putsch Frigyesné egy pár gyermek cipő Koller Antalnál.

Micke Florián földieper védők Fischler Józsefnél.

Központi hitelszövetkezet egy író asztal 180 kor. Eperjessy Károlynál.

Boros Károlyné két pár férfi cipő Kertész A.-nál.

Boros Károlyné két nagy tál füffel, egy hal tartó Tóth Ferencnél.

Mayer Aurél újabb gyűjtése:

Emánuel György egy pár cipő Kertész A.-nál.

Mayer Aurél egy gummi kabát Grünbaum Vilmosnál.

Szekesán János egy pár vivó-cipő Paul Tamásnál.

Berkovich Ferenc bráca h.-neuzinai gazda egy pár horvát csizma Wilhelm Mihálynál.

— Tartsd csak a kezdet benne: Mindjárt jövőnk. Beharangoztak vecsernyére.

Ummáldo egyedül maradt. A harangok tovább kongtak. Sötételni kezdett. A szél belekapott egy olajfába s az ágait odaverette az alacsony ablakhoz.

Ummáldo ülve locsolgatta a kezét. Nagy volt ott a baj, sokkal nagyobb, mint a hogy eleintén gondolta. Így okoskodott magában:

— Mind hiában! Odavan! Szent Gonselvo, neked ajánlom fel!

Elővette a kését s elindult. Az utcák üresek voltak. A hitek mindnyájan a templomban ajtatostokdta. A házak felett kékes felhők futkároztak, mint a megszaladt nyáj. A templomban összegyűlt nép karban énekelt zenezó mellett, felváltva. Iszonyu hőség áradt ki az emberi testekből s az égő viaszgyertyákból. Szent Gonselvo ezüst feje úgy villogott felülről, mint valami világítótorony.

Ummáldo belépett. Általános csodálkozás közepette az oltárig ment. Baljában a kését tartva, ezt mondta hangosan, érthetően:

Szent Gonselvo, ezt neked ajánlom fel!

És az elszörnvedt nép szemé láttára lenyeste kerekén a jobb keze fejét. Az alaktalan kéz vérezve, lassan vált két darabra. Egy pillanatig csak pár in tartotta össze a lelógó darabot. Azután beleesett a réz medencébe, melyben alamizsnát szoktak gyűjteni, a védő szent lábainál.

Ummáldo akkor fölemelte a véres csonka tetemet és hangosan ismételte:

— Szent Gonselvo, ezt neked ajánlom fel!

Olaszról: Cs. Papp József.

Illevich Ferenc h.-neuzinai gazda egy pár horvát csizma Wilhelm Mihálynál.

Rech János torontál-szécsányi gazda egy pár német csizma Wilhelm Mihálynál.

Nikolin Vazul hajdu egy pár magyar csizma Wilhelm Mihálynál.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/36 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/36-tól 1/38-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Fogműterem. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Korona-szálloda mellett.

Augusztus 2-án. Könyvnyomdászok Gutenberg-ünnepélye az Ellmer-féle vendéglőben.

20-án. A „Harmónia” férfdalkör hangversenye a kaszinóban.

— Személyi hir. Dr. Dellimanics Lajos alispán tegnap visszaérkezett Nagybecskerekre.

— Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Csépany József nagybecskereki adóhivatali segédet a dunavecsei m. kir. adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

— Magyar név. A belügyminiszter kiskoru Mayer József nagyszentmiklósi illetőségű, szegedi lakos családi nevének „Megyesi”-re kért átváltoztatását megengedte.

— Váltózás a főgimnáziumi tanártestületben. A kegyes tanítórend kormánya Freész Endre k. r. tanárt a sátoraljaujhelyi főgimnáziumhoz helyezte át, helyébe jön Kolozsvárról Acsay Ferenc.

— Nákó Kálmán gróf, v. b. t. t., a nagyszentmiklósi kerület volt orsz. képviselőjéről a legutóbbi napokban egy kalandos törtérelvel kapcsolatban az a hir került a lapokba, hogy családja a grótot egy elmebeteg gyógyintézetbe szállította. Mint most hiteles forrásból értesitenek bennünket, ez a híresztelés nem felel meg a valóságnak. Nákó Kálmán gróf nincs elmebetegintézetben. A gróf Badenben lakik most is, naponként bejár Bécsbe, ahol résztvesz az Anker biztosító-társaság igazgatósági üléséin és szellemi és testi erejének zavartalan birtokában van.

— Csávossy háznagy betegsége. Csávossy Béla udvari tanácsos, a képviselőház háznagya, aki e hó elején utazott el csávossi birtokára, az utóbbi napokban igen súlyos foghártya-gyulladásban szenvedett. A gondos orvosi gyógykezelés folytán a háznagy állapota ma már annyira javult, hogy a kastélyából is kijárhat.

— Az augusztusi aranyázió. A magy. kir. pénzügyminiszter a vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő arany-árkelet-pótléket 1902. évi augusztus hóra tizenkilencégyfél (19 1/2) százalékban állapította meg.

— Az egri érsek jubileuma. Samassa József egri érsek ma ünnepli áldozárrá való szentelésének 50 éves fordulóját. A nagy tudású és nagynevű főpapot, aki Kissingenbe utazott üdülni, hogy az ünneplések elől visszavonulva, egész csöndben üljék meg jubileumát, ez alkalomból számosan felkeresték szerencsekivánataikkal, köztük Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter is, aki megleghangu levelet intézett az aranymiséjét tartó egri érsekhez.

— Zombolya világitása. Mint Zombolyáról írják, a község világitásának kérdése ismét felszínre került. Több ajánlat érkezett Zombolya előjáróságához, amely ajánlatok közül különös figyelmet érdemel Keller J. budapesti jó hírnevű cég ajánlata, amely szerint az acetilénvilágitás volna létesítendő. A világitási bizottság serényen dolgozik e kérdés tisztázásán, hogy az ügyet még öszre a képviselőtestület elé terjeszthesse. Az ajánlatokat megbíralás végett kiadták Babics József jószágkormányzó, volt országgyűlési képviselőnek. Az említett cég képviselője holnap Zombolya egyik főutcájában próbavilágitást fog rendezni.

— A nemzetközi sajtókongresszus. Bernben tegnap nyílt meg a nyolcadik nemzetközi sajtókongresszus. A svájci szövetség tanács elnöke, Deucher dr., a szövetség tanács és a svájci nép nevében szives hangon üdvözölte a sajtó munkásait, s mint a legfőbb emberi törekvések uttörőit a legbensőbb szimpatiairól biztosította őket. A beszédre Singer Vilmos, a nemzetközi sajtószövetség igazgatósági elnöke válaszolt, visszapillantást vetve a kongresszus eddigi sikereire. A kongresszus fölkelte a szolidaritás érzetét és sok félreértést hártott és oszlatozt el. Megemlékezett az egyesülés céljáról, a mely abban áll, hogy az egyenetlenség és pusztítás rendszerével szemben a zszurnalistikában az egyetértés egyesítő rendszerét, a békés, emberséges meg-

oldásokra való törekvést, a türelmességet, az igazságosságot és a jóságot juttassa érvényre. Hogy milyen sikereket lehet elérni egyetértéssel, legjobban bizonyítja Svájce története. A szónok azután köszönetet mondott Bern városának és Svájce vendégszerető lakosságának s beszédét Svájce éltetésével fejezte be. Az igazgató-bizottság eddigi tagjait újra megválasztották, csak Deen (Amsterdam) helyett Doormant (Hága) választották meg. Azután több alelnököt választottak az egyes ülések vezetésére.

Hivatalvizsgálat a rendőrségnél. Dr. Grandjean József polgármester ma kezdte meg a hivatalvizsgálatot a rendőrségnél.

Megégett gyermekek. Most, aratás idején, mikor a gazda örvendezve, vig énekszó mellett takarítja be egész évi munkájának gyümölcsét, az aranykalászos istenáldást, annál megrendítőbbek az oly szerencsétlenségek, a melyekről a vármegye két részéből értesítenek bennünket. Két fiatal gyermek esett áldozatul a legborzasztóbb halálnemnek, a tüzhalálnak szülőik gondatlan-sága következtében. Az egyik eset, Nagyikinda határában történt, hol Mangul Vászó odaváló napszámos feleségével odakünn dolgozván az aratásban, 5 hónapos magzatjuknak kévékből csináltak fekhelyet s odatették a felső ruhájukat, meg az élelmüket is. Meglehetősen messzire juttatták már a gyermektől, midőn egyszerre nagy, vörös lángok csapnak ki a kévégyéből. Rémül-dözve, kétségbeesve rohan az ember a gyermek megmentésére, de mire odaért, az már olyan nagyon összeégett, hogy egy órai kinlódás után meghalt. A mentési kísérlet alkalmával a szerencsétlen apa is súlyos égési sebeket szenvedett a két karján, kezén. Míképp keletkezett a tűz, nem tudni, valószínű azonban, hogy a ruhából gyufa esett ki s ezt a forró nap meggyújtotta. — A másik eset a karlovai határában történt, Czuczín Ilia karlovai gazda családjával künn aratott a mezőn, egy félreesőbb helyen pedig ott főzött a bográcsban az ebéd. A gazda oda küldte 10 éves leányát, Leposzavát, hogy nézzen a tűz után. Míg az ott babrált a tüzzel, ruhájába szikra ugrott, mely csakhamar tüzet fogott. A megrémült leányka iszonyu sikoltozás között futott a buzá-ban dolgozó szülőihez segítségért kiáltva. A szellő a futó leányka ruháját egy pillanat alatt lángba borította s mire szülői segítségére siettek, már iszonyu égési sebeket kinezva a földön fetrengett. Hamar bevitték a szerencsétlen leányt a nagy-ikindai kórházba, ahol nemsokára kiszenevedett.

A siketnémák temesvári intézete. A siket-némák temesvári intézetéről most jelent meg az idej értesítő Schaffer Károly igazgató szer-kesztésében. A hat osztályú intézetnek az elmúlt évben 58 növendéke volt. A tantestület 12 tagból állott. Temesvár város 6800 koronával segélyezte az intézetet. Jelentékeny segélyt nyújtottak még: Német-Ecska, Kis-Becskek, Vojtek és Szarvas községek, Versec város, a nagyikindai ev. ref. hit-község és gróf Csékonics Endre. Az intézeti segélyalap javára 1552 korona folyt be. — A jövő tanévben megnyílik a hetedik osztály.

A Béga titka. A Románszentmihálynál kifogott öngyilkos özv. Jung Adámné szül. Zsitny Paulina nevelőnő földi maradványait tegnap dél-után temették el az óteleki róm. kath. sírkertben. A boldogtalan, kit reménytelen szerelme kergetett a halálba, már f. hó 11-én eltűnt dr. Sugar Tivadar ügyvéd lakásáról, hol mint nevelőnő volt alkalmazva. Minden valószínűség szerint Román-szentmihályig gyalog tette meg az utat a Béga-mentén, a hol aztán levelközött és a Béga hajjai közé vetette magát.

Gyújtogató villám. Nagyikindáról írják, hogy ott vasárnap óriási vihar pusztított. A villám kétszer lesújtott és lángba borított két házat, melyek a zuhogó eső dacára földig égtek. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A tüzet a tűzoltóság két órai kemény munka után lokalizálta.

Rózsaszínű statisztika. Az orsz. statisztikai hivatal most összeállított május havi statisztikája szerint május havában a magyar birodalom-ban 16,085 házasságot kötöttek, amely számból Horvát-Szlavonországra 1472 házasság esik. Csupán a magyar anyaországban kötött 14,613 házasságot véve szemügyre, első sorban konstata-lhatjuk, hogy az 1902. évi május hónapja kedvezőtlenebb volt a házasságkötésekre, mint az 1901. év ugyane hónapja, amely 16,307 párt egyesített. A 14,613 házasságkötésből aránylagosan a legnagyobb rész a Dunán innenre esik, a legkisebb a Királyhágón tulra. A vármegyék közül aránylag Turóc vármegyében kötöttek a legtöbb házasságot, a legkevesebbet Beszterce-Naszód vármegyében. Vá-rósaink közül a házasságkötések számaránya tekintetében Szatmárnémeti az első, ahol 36 házasságot kötöttek, míg az utolsó helyre 13 házasságkötéssel Fiume kerül. Magyarországon május hóban 1771 vegyes házasságot kötöttek. A keresztény-zsidó házasságok száma 45, mely számból 25 esetben keresztény nővel, 20 esetben pedig keresztény leány

lépett zsidó nővel házasságra. Ezenkívül egy esetben izraelita nővel lépett házasságra felekezeten kívüli menyasszonnyal, egy esetben pedig felekezeten kívüli nővel lépett házasságra menyasszonnyal. A Magyarországon kötött 1771 vegyes házasság 22,41%-ában 397 esetben jött létre megegyezés a születendő gyermekek vallására nézve, még pedig 182 esetben az apa, 215 esetben az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés, számszerint 243 a róm. kath. vallás-nak kedvez, a református fél javára 84, az ágostaiéra 44, a görög katolikuséra 19, a görög keletiére 6 s az unitáriuséra 1 megegyezés jött létre. A 45 keresztény-zsidó házasság közül 7 esetben jött létre megegyezés, még pedig mind a 7 esetben a keresztény vallás javára.

A Béga vizállása.

A temesvári folyamnépesség jelentése szerint július 23-án a Béga vizállása a követ-kező volt:
Temesvár + 0.08 áradó.
Nagybecskerek + 0.32 áradó.
Títel + 3.67 ápadó.

TÁVIRATOK.

Az autonóm vámtarifa.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Ma délelőtt megkezdtek az autonóm vámtarifa harmadik olvasását.

Az egri érsek aranymiséje.

Budapest, július 23. (A „Torontál” ered. távirata.) Aachenből táviratozzák: Samassa József egri érsek ma reggel mondotta aranymiséjét a Nagy Lajos király alapította magyar kápolnában. Az érsek a Nagy Lajos király ajándékozta kehelylyel fohászt mondott, melyben arra kérte a Mindenhatót, hogy adja vissza a magyarok régi dicsőségét. Azután az érsek a jelenvol-takat latinul és magyarul megáldotta. A mise alkalmából az érsek aranymiséjére verett emlékérmét a kanonokok az oltáron el-helyezték.

Az angol király állapota.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cowesből táviratozzák: Edward király egészsége már csaknem teljesen helyreállt. A héten ide szállítják a király autombilját, hogy a király kedvenc sportját üzhesse.

Budapest, július 23. (A „Torontál” ered. távirata.) Ujabb londoni táviratok szerint az orvosok nem hiszik, hogy a koronázást augusztus 9-én meg lehessen tartani.

Az orleansi hercegnő Párisban.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Az orleansi herceg felesége, József főherceg leánya három napig inkognitóban Párisban tartózkodott. A hercegnőt Párisba érkeztek a lyoni pályaudvarban nagy-számu előkelő orleanista fogadta és lelkesedéssel üdvözölte. A hercegnő ma utazott el Párisból.

A nagyszebeni hadtestparancsnok a román királynál.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből táviratozzák, hogy Probst tábornagy, a nagyszebeni hadtest parancsnoka, tegnap kíséretével Sinajába érkezett, hogy Károly román királynál tisztelegjen. A király délben fogadta s azután meghívta dejunére. Este a tábornagy visszautazott Nagyszebenbe.

A szobranci választás.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szobranci kerületben gróf Sztáray Sándort választották meg 57 szótöbbséggel szabadelvű programmal Csuha István szintén szabadelvű ellenében.

A lengyelek ellen.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A zmini rendőrség büntetés terhe alatt felszólított több kereskedőt, hogy lengyel neveiket a cégtáblákról távolítsák el s fordítsák németre. A kereskedők megtagadták a rendőrség felszólításának teljesítését s a bíróság-hoz fordultak jogorvoslatért.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. július 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki ó	76	8.40	8.50	80	8.80	8.90
Pestvidéki ó	76	8.30	8.40	80	8.70	8.80
Bánsági ó	76	8.20	8.30	80	0.—	0.—
Bácskai ó	76	8.40	8.50	80	0.—	0.—

Rozs	J	elsőrendű	kilós	
			70-75	6.35 6.95
Árpa	-	másodrendű	6.75 6.85	
		takarmány	6.0-6.2 5.75 5.95	
Zab	-	égetni való	6.2-6.4 5.35 5.75	
		sörfőzésre való	6.4-6.6 0.— 0.—	
Tengeri ó	-	bánsági	39-41 6.80 7.—	
		másnemű	0.— 0.—	

Határidő-üzlet.

Budapest, július 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai lözsdén úgy a kínálat, mint a kereslet gyöngye volt s az árak, a tengerit és zabot kivéve, estek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	6.80—6.81
„ áprilisra	7.13—7.15
Rozs októberre	5.88—5.89
Tengeri augusztusra	4.83—4.84
„ nrájusra (1903.)	4.92—4.93
Zab	5.42—5.43

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Versezről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p. este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Versezre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 53 p. délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagyikindára: reggel 6 óra 7 p.

HIRDETÉSEK.

108534/902. sz.

M. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

A kocsirakományokban feladott sörküldemé-nyekhez hozzáakott és díjmentesen szállít-ható jég mennyiségének meghatározása.

A magyar-osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. rész B. szakasza A—VIII. fejezetének d) pontja értelmében a kocsirakományi sörküldeményekhez hozzáadott jégnek csak megfelelő, azaz oly mennyisége részesülhetvén a díjmentes szállítás kedvezményé-ben, amely a sörnek a hőség káros befolyása elleni megóvására szükséges, a rendeltetési állo-másokra megérkező kocsirakományi sörküldemé-nyeknél talált azon jégmennyiség, mely a sör-küldemény tenyleges súlyának 2%-át meghaladja s ennélfogva a rakományok a szállítás tartamára való megóvása szempontjából fölös mennyiséget képez, csak a díjszabás szerű szállítási illeték fizetése mellett fog a címzettnek kiszolgáltatni.

Budapest, 1902. július hó 10-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

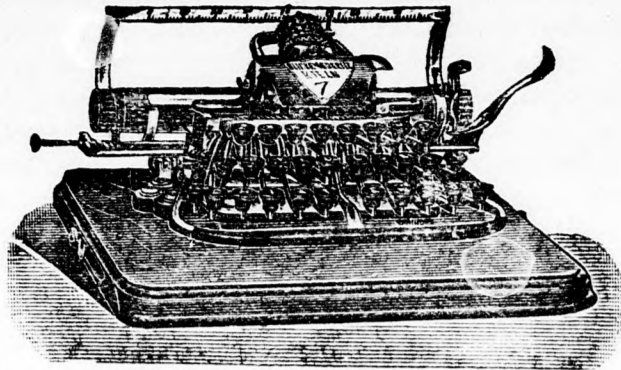
BLICK ENSDERFER IRÓGÉP

egyszerűsége és jótállás melletti tartóssága mellett magában egyesíti az ily rendszerű gépek összes előnyeit. Tiszta, világos írás, kicserélhető betűkerék valamennyinyelvben és írásban.

Ára 175 és 225 Márka. Néhány év alatt 68.000 ilyenmü gép adatott el.

A gép bemutatása vagy próbára való szállítása készséggel eszközöltetik. — Árjegyzék bérmentve.

Groyen és Richtmann
Mauritiussteinweg 84. és Hohestrasse 105.
KÖLN. 471—20.16

(D. R.-P. Nr. 53295, 59697, 64836, 70716, 81061.)

Fiók:
Berlin,
Kronenstrasse 68/69.

Torontálvármegye pancsoval szolgálóiroásától.

5154 sz. 1902.

617—2.1

Pályázati hirdetés.

A járáshoz tartozó Dolova községben az I. és II. segédjegyzői állások, miután a megválasztott segédjegyzők az 1902/1903. évi közigazgatási tanfolyamot szándékoznak hallgatni, 10 havi időtartamra ideiglenesen 1902 évi szeptember hó 1-én megüresedni és helyettesítés útján ideiglenesen betöltetni fognak.

Az I. segédjegyző évi fizetése 1000 kor. és 200 kor. lakkbér; a II 800 kor. fizetés és 120 kor. lakkbér.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy a megyei szabályrendeletben körülírt okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus 15-éig alulírott szolgálóiroásnál adják be; később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Pancsován, 1902. július hó 19-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra mehozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatremétebb csodatorvosság, mely megmentett ezreket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat ölette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma! A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.
A levelek mindig bérmentesítendőek.
(566—x.55)

Torontálvármegye törökbecsei járás főszolgabírájától.

7346. I. sz. 1902.

610—3.3

Pályázati hirdetés.

A törökbecsei járáshoz tartozó Kuman községben lemondás folytán üresedésben levő II. segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhivom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat f. évi július hó 27-ig hozzám nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Javadalmazás:

800 korona évi fizetés;
40 korona uti átalány.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

Petrus Károly

egyenruhakészítő intézete

„A magyar testőrhöz”

Polgári és katonaszabó

BÉCS,

VIII., Josefstädterstrasse 69.

Tigerstrasse 38. a lovassági

laktanyával szemben.

Készít

egyenruhákat

egyéves önkéntesek számára a legerősebb ki-

vitelben.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve

küldenek.

449-48.18

Nyomdász- tanulónak

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

597—x.118

Alapítva 1900-ban.

Szülők és gyámok
figyelmébe! * * *

A **SEITZ-féle** első * * * * *
délmagyarországi
engedélyezett * *

tanuló-internátus

és nevelő-intézet,

mely Temesvár-Józsefváros legszebb
és legjobb levegőjű pontján a

Skudier-park közelében,

jobb Bégasor 3. szám

alatt fekszik, immár harmadik évfolyamába lép.
Kimerítő áttekintést és felvilágosítást kívánatra küld

mely tisztelettel

584—30.8

Seitz Antal.

A nagyszabeni földhitelintézet

rendkívül előnyös feltételek mellett nyújt jelzálogkölcsonöket 30 $\frac{1}{2}$, 38 és 40 $\frac{1}{2}$ évi fél-éves részletekben (annuitásokban) való törlesztésre, mely részletekben kamat és tőketörlesztés befoglaltatik. A kölcsönök készpénzben, a záloglevelek teljes névértékében fizettetnek ki.

Kölcsönöket közvetít és közelebbi felvilágosítással készségesen szolgál

Kadelsburger L.,
Nagybecskerek.

493—x.14

Kersek kisebb házat
nagy kerttel vagy udvarral
évi bérbé november elsejére.
Bővebbet a szerkesztő-
ségben.

614—x.3

Idegbetegeknek

nagyon ajánlatos megismerkedni a husz év óta használatba vett, tanárok és gyakorló orvosok, valamint a nagyközönség által a legszeleesebb körökben igénybe vett gyógykezelési móddal, mely külső mosásokból áll, teljesen ártalmatlan, olesó és meglepő hatásu.

Kérjék **Weissmann Román** 26 kiadásban megjelent brosjurjét:

„Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss“

(„Az idegbetegségek és gutaütésről“),

melyet **Zsiga László** gyógyszerész Pécsen ingyen küld szét.

583—3.2

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.